

Tas Latweefchu lauschu draugs.

1836. 5. Novbr.

45ta lappa.

J a u n a s s i n n a s.

Is Pehterburges. Zaur Pehterburges pilsfehthu teff leela uppe, fo Meh-wu fauz un kas sawu uhdeni no leela esara, Ladoga fauzama, dabbu un ne taht no Pehterburges juhrâ gahsch. Kad nu wehjsch no juhras puffes puhsch un winnas uhdeni uppê eedsenn, tad schi lehci pahrluhst un skahdi padarra. Tas jau daschu reis un arr' ne fenn atkal notizzis. Stipra auka, kas tai nakri 16tai Oktober deenai iseijohet un 17tai nahfoht plohsijahs, uhdeni eefsch paschas Mehwa uppes un eefsch teem grahweem (Kanäle), kas no uppes eefsch pilsfeh-tas rakti, tâ fadsinne, ka tas gan drihs 7 pehdas augstaks stahweja nekâ dasch-deen. Diwi tiltis tikke apskahdetas, tâ ka tik ar laiwahm no weenas mallas us ohtru warreja pahrtikt; wiffâs semmakâs weetâs, kur uhdens is teem grah-weem pahrluhde, dascha skahde notikke un zittas leelas laiwas tikke breefmâs: weena, ar labbibu peelahdeta, us mallas tikke usfweesta; zitta, ar keegeleem, gahje bohjâ; un zittas no Pinnu-semmes ar malku fahnis noweltas. Par zil-wekeem, kas gallu dabbujufchi, naw dsirdehts.

Is Norwegeru semmes, turu pee Sweedru semmes, gan behdigas sinnas nahk: tannis mallâs, kas prett seemeta puffes irr, par plaujama raud, ka tas pawiffam ne isdohdahs un ne nahk laudim rohâs, tâ ka teem bads buhs. Zittâ weetâ jau pilnu neddetu preefsch Mikkeleem zauras peezas deenas sneega puteeni bija un semme gan 2 pehdu augstumâ ar sneegu tikke aplahra; appaksch sneega gull ta labbiba, kas weetahm jau noplauta, un sneegs zaur to falnu, kas paschâ laikâ gaddijahs, jo zeetaka paleef. Gan behdiga buhschana, par fo katram labbam zilwekam firds nopuhshahs un azzis noraudahs: jo jau taggad tur daschas mahjas irr, kur ehdamu peetruhst. Lohpeem kuhkis ja paleef un tee ar falmeem ja barro, jo seena newa. — No zittas mallas raksta: "Pee mums tik

labbi seens kà labbiba flitti isdohdahs un us nahkofschu seemu bads un behdas ja gaida: jo mums neds pilssehtas neds magasifhnes tuwumâ, no kurrenes sawu waijadfibu warretu dabbut.“ — Glawejeet, Widsemneeki, to lassohet, sawu Deemu par to paschu, ko Winsch jums peemettis un ar ko peetift warrat!

A p f o h l i t a s i n n a .

Peeminueta tikke 42trâ lappâ ta aiseeschana us muhschibu ta zeeniga land-rahtha kunga un basnijas pehrminderu = teefas preekschneeka Ehrmann Johann Baron Campenhausen Ungurmuischâ ne tabli no Zehsim, un tikke apsohlights, bes schahs pirmas sinnas wehl kahdu wahrdu, ihpaschi par winna behrehm mihteem lassitajeem nostelleht; jo tas gan tã peeklahjahs, tapeh3 ka schis Deewa preekschâ aisingahjis tahds Latweeschu lauschu draugs irr bijis, kà ne lehti zittu tahdu sinnatu atrast.

Preeksch teem, kas paschi jau winnu pasinnuschi, meh3 kaunetohs dauds winnu teift un winna Deewa = tizzigu, mihtligu firidi islaweht. Tee to tikpat labbi sinna, to rahda tahs nofkumschanas affaras ne ween winna appakschneeku, bet dauds zittu, wezzu un jaunu, augstu un semmu, tuhromâ un tahlumâ. Bet muhsu firds, arridsan winnu mihtodama un gohdinadama, eeksch schehlabahm par winna aiseeschanu muhs dsenn, few pascheem par eepreezinaschanu, winnam zaur scho sinna itt kà kahdu masu pateizibas uppuri nolift us winna kappu, un fewischli sweschineekeem un tahlumneekeem wehl druffku no ta stahstihet, kahds schis mihtais bija, un kà tas mums schp, winna waigu wairs neredseht.

Leels gresnums bija schim aisingahjuscham kungam. Warr buht, mihtais lassitais! tu dohmaji, ka runnaju no winna muischahm un laukeem un dahrseem un sirgeem un ratteem un zittahm laizigas baggatibas leetahm? Ne! no ta schoreis nerunnaju; bet es falku: winnam pascham bija leels gresnums; prohti: es runnaju no ta skaisstuma tahdas firds, kas schehlastibu atraddusi pee Deewa zaur pateesu, dsihwu = darridamu tizzibu us sawu Kungu Jesu Kristu; no ta skaisstuma un spohschuma runnaju, ko Kristus tahdai dwehselei warr doht, kas Winnu usnemun eeksch fewim, kurrat Winsch tohs grehfus peedohd un winnu atjauno us to glihtumu to Deewa-behrnu. Tas bija muhsu aisingahjuscham, un zaur to tas palikke par leelu ustaisfichanu muhsu tizzibas. Ne kad newarrestim aismirft, kà ikreises bija jakaunejahs, bet arri japreezajahs, kad redsejam, kahdâ schehlasti-

bas, baudifchanâ schis Deewa mihtotais stahweja. Tâhs debbefu walsfibas leetas tam bija allasch tâhs augstakas pahr wiffahm zittahm; par tahm labprahc runnaja, us tahm dohmaja, eefsch tahm darbojahs. Deewa swehtais wahrds eefsch bihbeles un swehtahm dseefmahm un zittahm garrigahm grahmatahm, tas bija winna firds - barriba, ar furreu meelojahs if deenas, kohpâ ar sawu zeenigu, mihtu laulatu draugu un zitteem peederrigeem jeb weeseem, kas beefchi nahze winnu apraudsht. Taisnibu un teefu allaschin spreede wiasch ar leelu gudribu un pateefibu eefsch teem daschadeem augsteem ammateem, kas tam bija uswehleti; bet to flaidru Deewa bihjaschanu wairoht, kâ spehdams, fewischki pee Latweefcheem, tas winna preesterigai firdi wiffslabbaki patifke. Ta ffohla, furreu no ilgeem laifeem lifke turreht sawâ muifchâ, dascha grahmatina, ko par sawu naudu lifke drikkht un ar pulkeem arri bes maksas nabbageem Latweefcheem isdallija, no ta wehl behrnu behrneem buhs par leezibu. Bihbeles beedribahm bija winsch par leelu atspaidu, un no winna uszihigas gahdaschanas schinnî kahetâ tuhkstoschi un tuhkstoschi labbi augti muhschibâ wehl ihsteni nahks redsami. — To netizzibu tâhs pasaules winsch turreja par leelu gefkibu, bet ar teem netizzigeem sinnaja pazeestees un arri tohs neprahcigus panest. Kaunu runnahc no jebkahda ais winna mugguru, lai buhtu augsts jeb semms, to turreja par negohdigu buhschanu; bet katram, arri maldidamam to pateefibu neapflehpt, un fewischki tohs semmakus un neezinatus aisbildinahc un aisstahweht, to darrija winsch ar drohschibu un labbu prahc. Ta lehniba un laipniba ta Kunga atspihdeja scha winna mahjekta firdi; gaischums, sapraschana un preeziba atlehze no winna runnahc; tapehç katram gribbejahs ween ar winnu fatiftees. Lai rahdahs, woi schahds, woi tahds, kas no winna ko drihkstetu runnahc bes firfnigas gohd-bihjaschanas.

Grubta bija winna pehdiga zeefchana eefsch uhdens - fehrgas, furreu winsch jau ilgus gaddus nehseja eefsch sawas meefas. Pahra deenas preefsch aiseefchanas wairs tik labbi wiffus zilwekus nepafinne, arri nespehje wiffus wahrds isrunnahc, tomehr winna gars, — to warreja manniht, — dauds reifehm uswarreja to tumfchumu, ar ko nahwes ehua to gribbeja nomahc. Ar tumfchahm azzim, tomehr pasmeedamees ween paluhkojahs us sawu mihtu laulatu draugu, kas ar karstahm affarahm winnu kohpe, apglaude un fkuhpsstija winna rohku. Ta eepreezinafchana ta Kunga tam netruhke winna pehdigâ zihnifchanâ; dsihwojohc

un arri mirstocht Das scho sawu kalpu nepamette weenu. Lahgu lahgeem winsch pazehle sawas rohkas un isfauze: Deews — mihtais Pestitais — Jesus Kristus! ffaitija tehwa reisi jeb zittu ihfu luhgschanu ar pufs-mirruschahm luhpahm, gribbeja lai tee flahrbuhdami dseedatu wiffadus garrigus perschus no Kristus mihlestitas, no aiseeschanas un no muhschibas, kurrus winsch, tà kà gan drihs wiffu dseefnas grahmatu, mahzeja no galwas. — Tai swehtdeenâ preeksch Mikkeleem agri no rihta puffedtrass stundas pehz pussuakts bija wianam tas aiseeschanas brihtinsch, kurrâ wianna dwehsele is nihlfuchas meefas-buhdas tappe usnemta sawa Kunga preekâ, 63 gaddus, 4 mehneschus un 18 deenas wezz buhdams.

Schredeenâ pehz Mikkeleem Grâ September deenâ raddi un draugi ta gohdinata mirrona, storp kurreem arri 9 mahzitaji, fanahze us wianna behrehm. Turreja runnas Straupes zeenigs mahzitais tur pat Ungurmuischâ par ta aisgahjuscha dsihwes stahstu un swehtrigu preeksch-sihmi, fo tas mums irr atstahjis. Wasnizas dseedataji no kahdahm nahburga draudsehm pawaddija tohs behrineekus us Ungurmuischas kapsehtas-kalnu. Zits mahzitais tur tohs sapulzetus Latweeschus usrunnaja par teem wahrdeem: "Nahme, kur irr taws dsellons? Elle, kur irr „tawa uswarreschana? — Valdees Deewam, kas mums to uswarreschana irr „dewis zaur muhsu Kungu Jesu Kristu!" — Treschais wahzifki pateize Deewam un tam aisgahjuschan par to mihlestitu, fo nabbagi eeksch meefiga truhkuma, un fewischki jaunekli pehz dwehsele apkohpshanas no sawa aisgahjuscha kunga bija fanehmuschki. — Tad atkal Straupes mahzitais, smiltis usbehrdams, eefwehtrija to noglabbajamu lihki, un pehdigi wehl zettortais mahzitais ar-Deewu dewe no wiffu draugu un mihtotaju puffed, un eepreezinaja schohs ar peederrigeem rakstu wahrdeem. — Ta dwehsele irr pee sawa Deewa, tas lai dohd tai peekuffuschai meesai weeglas smiltis un gohdibas pilnu augschamzelschanu pastarâ deenâ! — Nu warri saprast, mihtais lassitais! kà zaur scho notikkumu ihstems gohda-wainags muhsu Widsemme irr nowihtis. Ir schehlabahm juhtam leelu truhkumu, kas zaur scha tehwa un drauga aiseeschanu mums irr usnahjis, tomehr preezigi pateikdami tai Deewa gohdibai par wiffu to, fo tizzigi un netizzigi kaudis no wiffadahm kahrtahm zaur wianna augtu pilnu dsihwes gahjumu irr fanehmuschki. Bet kad nu swehtôs rakstôs lassam, ka ne dauds gudri pehz tahs meefas, ne dauds spehzigi, ne dauds no augstas dsintas Deews effoht isredsejis, — tad beidsam ar to wehleschanu: ka Deewa schehlastiba scha isredseta weetâ arri muhsu semme atkal zittus gribbetu isredseht un pamohdinah, kas Kristus garrâ tohs darbus, fo schis nu duffedams bija eestrahdajis, atkal dsihetu prohjam. Swehtiga ta semme, kur tahdu preekschgahjeju netruhst!

Lihds 4. November pee Nihges irr atnahkuschl 1089 fuggi un aisbraufuschl 1047.

Wrihw drikkelt. No juhrmallas-gubbernementu augstas waldischanas puffed:

Dr. C. E. Napierky.